

НИКИТА БОГОСЛОВСКИ В ПОМОЩ НА НАЧИНАЕЩИЯ ПИСАТЕЛ-ФАНТАСТ

Превод от руски: [Неизвестен], 1974

chitanka.info

Нека най-напред да се разберем: нашата работа едва ли ще се понарави на братя Стругацки, на Генадий Гор и въобще на тая сравнително малка група литератори, която, дявол знае защо, упорито измисля нови сюжети, пише книгите си на високохудожествено равнище и дава простор на творческата си фантазия. А на всичко отгоре демонстрира пред смаяния читател своите солидни научни познания. И защо е всичко това? Не е ли по-просто да се твори по метода на основната маса писатели-фантасти, които са се спрели на един отдавна залюбен от читателите сюжет и на една твърдо установена компания от герои. И всички ще са доволни: и авторът (тираж 300 000), и издателството (план!), и читателят (е, това и дяволът не знае).

А този метод е толкова ясен. Да го изследваме.

I. ЗАГЛАВИЕТО

Още тук, в началото, е нужна ловкост. Трябва така да се нарече творбата, че читателят веднага да купи книгата, убеден, че това е нов опус и не преди двадесетата страница да проумее, че тия неща той вече нееднократно е чел.

Най-доброто заглавие за роман или повест е „планета“ или „звезда“. И задължително с допълнение: за планетите — с цветове, а за звездите — с букви. Например: „Синята (бялата, зелената, бежовата, сребристоморавата, черната) планета“. Или „Звездата Хикс (игрек, зет)“ — изобщо от втората половина на латинската азбука, а още по-добре — от старогръцката. Например: тау, пи, ипсилон, алфа, делта.

ВАРИАНТ: Планета с някакво стихийно явление. Например: планета на самумите, планета на бризите, планета на дъждовете, планета на слабите до умерени ветрове.

За разказ най-подходящото заглавие е: „Случаят...“. Например „Случаят Сергей Макаров“, „Случаят с проф. Роджърс“, „Случаят с кучето на въглищаря“.

Когато вече имате заглавието, трябва да изберете.

II. МЯСТО НА ДЕЙСТВИЕТО

Да си кажем правичката, изборът тук съвсем не е голям. По принцип има два варианта: или Луната (Марс), или планета от друга

галактика, пътуването до която продължава стотици светлинни години. Венера решително отпада. За нея героите на романите обикновено си спомнят само в минало време и с неприкрито отвращение. Например: „А помните ли, Рубен Тигранович, когато с вас затънахме в проклетите венериански блата?“ Или: „Помниш ли, камарад Ръоне, как едва не загинахме, когато се натъкнахме на Гнездото на отровните растения при Южния полюс на Венера?“.

Сатурн, Юпитер, Уран и т.н. са съвършено непригодни. Неуютни са, а и не е проверено какво става там с масата и притеглянето. Но затова пък планетата „АД 115–70“ от съзвездието Алфа-Ромео (на 216 светлинни години от нас) е една апетитна хапка. Има къде да се разходи човек.

Мислещите същества от другите планети задължително се делят на две категории: поробени — подземни, и управляващи — надземни. Понякога бива и обратното. Но това само в случаите, когато под земята се диша по-леко. Животът надземен (целоденонощно летящ персонаж) е допустим изключително за нискоразвитите организми. Мислещите същества и без туй си имат достатъчно работа непосредствено на планетата: да наблюдават със свръхтелескопи други светове, да строят междупланетни кораби и да свалят съществуващия строй. Все пак над Венера (да не се забравя!) понякога могат да летят каквито и да са разумни същества.

III. ДЕЙСТВУВАЩИ ЛИЦА

А. Земен персонаж.

1. Командир на кораба. Много добър. На около 32 години. Висок. Широкоплещест. Синеок, блондин. Възможно с белег на бузата, получен при кацането му на кухня спътник на планетата Амфибрахий 67. Женен, две малки деца (на две-три места в романа той трябва да седне, самотен и тъжен, пред груповия семеен портрет). Презиме: обикновено, просто, късо, здраво — Бурин, Буков, Дъбов, Батков, Гергов. Остава жив.

2. Жена-лекарка (биоложка, физико-химичка, химико-физичка). За предпочитане — Вяра, Надежда, Любов. В краен случай — София. Желателно — Николова. 28-годишна. Крехка брюнетка с големи очи. Като човек — изключително добра. В отделни моменти очарователно тръпне пред опасността. Неомъжена. Но на Земята около две хиляди

години я очаква любимият. За което обаче едва в края на книгата ще узнае.

3. Петьо (Кольо, Ваньо, Сашо), 20-годишен. Лаборант-практикант. Също много добър. С очила. Некрасив, но с обаятелна усмивка. Безкрайно жаден за знания. Тайно влюбен в предишната. В края на книгата загива, спасявайки останалите. Обожава Командира. Кръщелното, бащиното и фамилното име на този герой да се изяснят едва на последната страница, когато се цитира писмото на Командира до старата майка на Петьо, описващо високите морални добродетели и героизма на загиналия.

4. Професорът (археолог, геолог, физиолог, хелминтолог), 65–70-годишен. Болнав. Испанска брадичка. Академична шапчица (дори в скафандъра). Нарича се Аврам Александров (в краен случай Михайлов). Знаменит и разсеян. Понякога доживява до края на експедицията. Но за предпочитане е да умре в средата на книгата от задушаване (пробит скафандър). С развитието на сюжета на няколко пъти умолява другарите си да го оставят да умре самотен „на пыльных тропинках далеких планет“ (вж. песента на Вл. Трошин). Вдовец. Неизчерпаем извор на остроумия и поговорки. Много, ама много добър човек.

Б. Чуждопланетен персонаж.

1. Върховният владетел на планетата. Стар. Висок. Посивял. Умен. Злобен. Лукав. Хипнотизиращ поглед. Подчинил всички на своята воля. На финала драматично свършва със себе си (самоубива се).

2. Негова дъщеря. Жълти, бадемовидни очи, твърде раздалечени. Красавица. Влюбва се в Командира, спасява него и приятелите му от заточение, при което задължително загива.

3. Върховен жрец. Стар. Плешив негодяй. Отгоре на всичко страхливец. Впоследствие бива разкъсан от разбунтувалите се народни маси.

4. Младият военачалник. Безнадеждно влюбен в дъщерята на Владетеля. В края преминава на страната на народа и оглавява въстанието. Целият екипаж го кани да отлитне с тях на Земята, но той остава верен на своя народ.

Що се отнася до имената на чуждопланетните жители, тук отдавна съществува установена рецепта. На Марс например името и фамилията на мъжете е от три букви: две произволни съгласни, разделени от една гласна в средата. Възможността за фантастични съчетания, опиращи се върху елементарните закони на пермутациите, е неограничена: Дал Руб, Гол Бос, Там Там, Тук Тук, Бар Бюс, Хам Хум и така до безкрайност. Женските марсиански имена се състоят от две или три гласни, във възможно най-нежното и очарователно съчетание. Например: Ия, Ое, Еие, Оъа и т.н.

Колкото планетата е по-отдалечена от майката-Земя, толкова имената стават по-дълги и по-трудни за произнасяне. При което за тамошните мъже се предпочитат съгласните, оставайки на жените само гласни букви. Върховният владетел например се нарича Гжлукст или Гджбумкп. А неговата дъщеря — Ааоеиана. Презимена из тия краища на Вселената не се практикуват.

IV. ТЕХНИЧЕСКА ТЕРМИНОЛОГИЯ

Най-добре е техническите термини да се третираат максимално небрежно, натиквайки ги в романа мимоходом, сякаш читателят отдавна познава всички тия презагадъчни наименования. Читателят винаги се ласкае от подобно доверие в неговата научна ерудиция. Например: „Буков включи преобразователя на Сапунски. По мътния екран чевръсто пробягваха паракриви следи.

— Очевидно ефект на Каздалевски — сви рамене Аврам Александров. — Явление, добре познато още от времето на стареца Дронт, с неговия примитивен крумолеострограф.“

УПРАЖНЕНИЯ

КАК ДА ПРЕВЪРНЕМ СУХАТА НАУКА В ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Вземете някой строг физичен закон. Например: „Всяко тяло, потопено в течност, губи толкова от теглото си колкото е теглото на изместената от него течност“.

2. Законът този мигновено се превръща в художествена литература по следния начин:

„Осветен от зеленикавия лъч на инфрапрефасонатора на Кибритов, който тръпнещо струеше от двурамкираното реле на синфорния ноктескоп на Крехт, Бурин се наклони над неподвижно лежащия Мъркованов, който с въздишка отвори очи.

— Всяко тяло... — прошепна Сабин, едва усмихвайки се, и изгуби съзнание.

— Потопено в течност — замислено продължи стоящата до него Глейдис и като погледна стрелките на контролните дурмегааломатни везни, внезапно отчаяно изкрещя: «Губи от теглото си!»

— Толкова колкото тежи — спокойно довърши Бурин.

С бавни, сплегионално проблясващи струи по пода се разливаше изместената течност.“

* * *

И така, начинаещий фантасте, залавяйте се за работа! Остава само в рецептния сюжет да се вмъкнат нови названия и имена и издаването е гарантирано. Е, естествено, ако остане хартия от поредното преиздание на аналогични книги от значително по-оперативни автори!

КАК ДА ВИ НАРИЧАМЕ СЕГА?

Филмите трябва да се рекламират. И колкото повече, толкова по-добре. Наистина как примамващо звучат такива заглавия като: „А може, по-иначе може...“, „Колко е опасно, щом...“, „Изгубената седмица“, „Ама това наистина е сериозно!“. И мнозина, като предвкушат предстоящото удоволствие от загадъчния сюжет и завладяващата атмосфера, тичат с цялата фамилия да гледат горерекламираните филми.

Действително, след като са ги видели, зрителите ще останат леко разочаровани, защото филмът „А може, по-иначе може...“ всъщност се оказва научно-популярен разказ за проблемите на атеросклерозата. „Колко е опасно, щом...“ — за рахита, „Загубената седмица“ — за ангината, а „Ама това наистина е сериозно!“ — за грипа. Ние от своя страна бихме искали да предложим на авторите на научно-популярни

филми няколко образца за заглавия на техните бъдещи кинотворби, които вероятно ще привлекат активното внимание на зрителя. Например:

„На живот и смърт!“ — за борбата с мухите

„Отнесени от вихъра“ — за метеорологичните прогнози

„Чичо Бобовата колиба“ — за консервирането на фасула

„Татко, мама, отровата и аз“ — за вредата от тютюнопушенето

„Страдание на кръста“ — за лечението на лумбаго

„Човекът-амфибия“ — филм, посветен на кампанията за набиране на доброволци — водни спасители

„Лебедово езеро“ — за пеещото езеро в Парка на свободата

„Астория славяноболгарская“ — за архитектурния проект за нов бар-механа в старобългарски стил

„Мадам Бътерфлай“ — за новата шампионка по плуване

„Княз Бигор“ — за архитектурния ефект на шуплестите варовици

„Деветата вълна“ — посветен на възможностите за деветкратно стригане на тънкорунните мериносови овце

„Севлиевският бръснар“ — филм за новия почин на севлиевския комбинат за битови услуги

„Когато гръм удари...“ — как да окажем първа помощ на пострадали от атмосферно електричество

„Влог, по-голям от живота“ — за необходимостта от застраховка „живот“

„Неосветените дворове“ — за изоставането по електрификацията на селскостопанските площадки

„Малък голям човек“ — за някои нарушения във функциониите на щитовидната жлеза

„Помниш ли, помниш ли тихия двор...“ — филм, посветен на борбата с атеросклерозата

„И сам воинът е воин“ — за устойчивостта на грипния вирус

„Няма нищо по-хубаво от лошото време“ — за използването на дъждовната вода като козметично средство

„Дядо Йоцо прогледна“ — посветен на първия експеримент на трансплантация на очи

„Дай, боже, сляпо да прогледне“ — втора серия на същия филм

„Бай Ваньо“ — литературен паралел между хумора на А. П. Чехов и Алеко Константинов

„Спасителят на ръжта“ — за новия пестицид, дело на Научноизследователския институт по защита на селскостопанските култури

„Цар и дърводелец“ — бичуващ лошото отношение на някои дърводелски работилници и лошото обслужване на клиентите.

Публикувано във вестник „Орбита“, брой 14/1974 г.
Откъси от книгата „Тысяча мелочей“; вероятно — адаптиран
превод.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.